

**АКАДЕМІЧНА КУЛЬТУРА ДОСЛІДНИКА
В ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРИ:
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ТА НАЦІОНАЛЬНИЙ ДОСВІД**

II Міжнародна науково-практична конференція здобувачів вищої освіти і молодих учених відбулась **16-17 травня 2019 року** в Сумському державному педагогічному університеті імені А. С. Макаренка. Організатори – **науково-дослідна лабораторія «Академічна культура дослідника»** (кер. Семенов О. М.), кафедра педагогіки (проф. Сбруєва А.А., кафедра інформатики (проф. Семеніхіна О.В.). Конференція присвячена 95-ій річниці Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка та 30-річчю Програм Жана Моне. Конференція проведена в рамках проекту Еразмус+.

Мета заходу: обмін інформацією/педагогічним досвідом в аспекті формування академічної культури дослідника в освітньому просторі; популяризація результатів наукових досліджень студентів, магістрантів, аспірантів, докторантів, учнів-слухачів МАН, наукових співробітників; презентація науково-методичних напрацювань учителів-дослідників; заохочення молоді до виконання наукових досліджень на засадах академічної добросовісності, сприяння впровадженню стандартів академічного письма та публікаційної етики.

Співорганізатори конференції: Кафедра ЮНЕСКО «Неперервна професійна освіта XXI століття»; Рада молодих науковців Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України; Університет імені Костянтина Філософа (м. Нітра, Словаччина). У конференції прийняла велика кількість учасників з інших країн, серед яких Польща, Китай, Казахстан, Грузія, Великобританія, Марокко, Таджикистан, Румунія, Еквадор. У конференції були представлені **такі** заклади вищої освіти, як Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини; Дніпровська академія неперервної освіти; Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки; Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана

Зяюна НАПН України; Національна академія НАН України; Сумський національний аграрний університет; Сумський державний університет; Львівський національний університет імені Івана Франка; Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова; Донбаський державний педагогічний університет; Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка; Харківський торговельно-економічний інститут Київського національного торговельно-економічного університету; КЗ Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти; Машинобудівний коледж Сумського державного університету. В числі іноземних учасників конференції відзначимо такі заклади вищої освіти, як Куявська вищої школи у Влоцлавку (Польща); Університету імені Костянтина Філософа (м. Нітра, Словаччина); Казахський національний університет ім. Аль-Фарабі (Алмати, Казахстан); Телавський державний університет імені Я. Гогешвілі (Грузія).

Також у конференції прийняли участь заклади професійної та технічної освіти (Самбірський технікум економіки та інформатики, м. Самбір; Державний професійно-технічний навчальний заклад «Самбірський професійний ліцей сфери послуг», м. Самбір), школи: Комунальна установа Сумська спеціалізована школа I-III ступенів № 17; Комунальна установа Сумська загальноосвітня школа I-III ступенів № 20; Сумський заклад загальної середньої освіти I-III ступенів № 21 Сумської міської ради; Комунальна установа Сумська загальноосвітня школа I-III ступенів № 23; Комунальна установа Сумська загальноосвітня школа I-III ступенів № 24; Сумський заклад загальної середньої освіти I-III ступенів № 26; Комунальна установа Сумська загальноосвітня школа I-III ступенів № 27; КУ Сумський навчально-виховний комплекс «Дошкільний навчальний заклад-загальноосвітня школа I ступеня № 41 «Райдуга»; КЗ «Запорізька спеціальна загальноосвітня школа-інтернат «Джерело»; Державна школа Телаві № 1 та ін.

16 травня відбулося пленарне засідання, презентації творчих проектів, *брифінг* керівників наукових шкіл на тему «Академічна доброчесність як

детермінанта успішної наукової кар'єри молодого вченого», презентація модуля «Європеїзація докторських програм у галузі освіти на засадах інтердисциплінарного та інклюзивного підходів» Програми Еразмус+ Жан Моне та майстер-класи.

Пленарне засідання урочисто відкрив ансамбль скрипалів під керівництвом **Я. Петреску**, аспіранта кафедри образотворчого мистецтва, мистецтвознавства та культурології, після чого з привітальним словом виступив кандидат філологічних наук, доцент кафедри германської філології А.М. Коваленко.

Під час пленарного засідання поділилися своїми науковими надбаннями провідні вчені, серед яких: **Мацько Любов**, доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри стилістики української мови Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова, дійсний член НАПН України (*Академічна мовна особистість в культурно-освітньому просторі університету*); **Семенов Олена**, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри української мови і літератури СумДПУ імені А. С. Макаренка (*Академічна культура як складова національної інноваційної безпеки*); **Сбруєва Аліна**, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки СумДПУ імені А. С. Макаренка (*Проекти імені Жана Моне в педагогічній освіті України: вплив на європеїзацію педагогічної свідомості*); **Корж-Усенко Лариса**, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри менеджменту освіти та педагогіки вищої школи СумДПУ імені А. С. Макаренка (*Академічна культура наукової школи професора А.А.Сбруєвої*); **Сотська Галина**, доктор педагогічних наук, старший науковий співробітник, заступник з науково-експериментальної роботи Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України, член Кафедри ЮНЕСКО «Неперервна професійна освіта XXI століття» та **Вовк Мирослава**, доктор педагогічних наук, старший науковий співробітник, завідувач відділу змісту і технологій педагогічної освіти Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН

України, член Кафедри ЮНЕСКО «Неперервна професійна освіта ХХІ століття» (*Законодавчо-нормативне врегулювання академічної доброчесності в Україні*); **Широков Володимир Анатолійович**, академік НАН України, директор Українського мовно-інформаційного фонду НАН України, **Надутенко Маргарита Володимирівна**, кандидат філологічних наук, науковий співробітник відділу лінгвістики Українського мовно-інформаційного фонду Національної академії наук України, керівник Загальноукраїнського центру словникарства, **Надутенко Максим Вікторович**, кандидат технічних наук, керівник відділу інформатики українського мовно-інформаційного фонду Національної академії наук України (*Ресурси Національного лінгвістичного корпусу в освітньому процесі*); **Жук Михайло**, кандидат філософських наук, доцент, завідувач кафедри соціально-гуманітарної освіти КЗ Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти (*Потенціал освітніх змін Нової української школи: досвід дорожніх карт та реалізації телекомунікаційних проектів*); **Закорко Вікторія**, методист Інформаційно-методичного центру управління освіти і науки Сумської міської ради (*Проектно-експериментальна робота учителя-філолога як складник академічної культури*); **Лазарєв Микола**, кандидат педагогічних наук, професор кафедри менеджменту освіта та педагогіки вищої школи СумДПУ імені А. С. Макаренка (*Особливості застосування евристичних технологій освіти у професійній підготовці майбутнього вчителя*); **Статівка Валентина**, доктор педагогічних наук, професор факультету російської мови і літератури Ланчжоуського університету, Китай (*Академічна культура й етика у вищій освіті*); **Калиниченко Ірина**, доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри медико-біологічних основ фізичної культури СумДПУ імені А. С. Макаренка (*Психофізіологічний стан учнівської молоді в умовах стресогенної екзаменаційної ситуації*); **Денєжніков Сергій**, кандидат філософських наук, начальник відділу міжнародних зв'язків, доцент кафедри менеджменту освіти та педагогіки вищої школи, голова Ради молодих вчених

СумДПУ імені А. С. Макаренка (*Сучасні трансформації інституту освіти: виклики глобалізації*); **Омельяненко Віталій**, к.е.н., доцент, доцент кафедри бізнес-економіки та адміністрування СумДПУ імені А. С. Макаренка, лауреат премії Академії наук вищої освіти України, керівник держбюджетного проекту «Інституційно-технологічне проектування інноваційних мереж для системного забезпечення національної безпеки України» (*Стратегічні аспекти вибору пріоритетів розвитку університету*).

У роботі пленарного засідання взяли участь **молоді вчені, докторанти та аспіранти: Протоісрей Георгій**, аспірант кафедри педагогіки СумДПУ імені А. С. Макаренка (*Досвід стажування у Вестфальському університеті імені Вільгельма (м. Мюнхен, ФРН): інноваційна практика підготовки PhD-студентів*); **Левитська Тетяна Вікторівна**, студентка Копенгагенського університету Professionshøjskole Metropol (Данія), аспірантка СумДПУ імені А. С. Макаренка (*Навчальна культура фахівця з фізичної реабілітації в Данії*); **Пономаренко Наталія**, аспірантка кафедри української мови і літератури СумДПУ імені А. С. Макаренка, викладач української мови Машинобудівного коледжу Сумського державного університету (*Академічна взаємодія: студент – науковий наставник*); **Коханова Наталія**, аспірантка кафедри педагогіки СумДПУ імені А. С. Макаренка, **Лаврик Марина**, аспірантка кафедри педагогіки СумДПУ імені А. С. Макаренка, **Бодарєва Марія**, аспірантка кафедри спеціальної та інклюзивної освіти СумДПУ імені А. С. Макаренка (*Академічна культура наукового дослідження аспірантів*); **Майковська Вікторія**, кандидат педагогічних наук, докторант СумДПУ імені А. С. Макаренка, доцент кафедри маркетингу та торговельного підприємництва Харківського торговельно-економічного інституту Київського національного торговельно-економічного університету (*Наставництво як процес розвитку підприємницької компетентності майбутніх фахівців в Україні*); **Козлов Дмитро**, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри менеджменту освіти та педагогіки вищої школи СумДПУ імені А. С. Макаренка (*Академічна комунікація як чинник розвитку*

інноваційної культури майбутнього керівника закладу освіти); **Приходько Марина**, студентка IV факультету іноземної та слов'янської філології СумДПУ імені А. С. Макаренка (*Громадянська відповідальність дослідника*).

Після пленарного засідання були проведені майстер-класи, під час яких учасники конференції мали змогу поділитися своїм науковим досвідом. Майстер-класи були присвячені актуальним питанням сучасної науки: **Семеног Олена**, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри української мови і літератури СумДПУ імені А. С. Макаренка (*Семінар-практикум для керівників наукових робіт учнів-слухачів МАН з основ наукової мовної культури*); **Майковська Вікторія**, к. пед. н., докторант СумДПУ імені А. С. Макаренка, доцент кафедри маркетингу та торговельного підприємництва Харківського торговельно-економічного інституту Київського національного торговельно-економічного університету (*Наставництво як процес розвитку підприємницької компетентності майбутніх фахівців в Україні*); **Панченко Тетяна**, учитель української мови та літератури Сумського закладу загальної середньої освіти I-III ступенів № 26 Сумської міської ради, вища кваліфікаційна категорія, «старший учитель», переможець I етапу та лауреат II етапу всеукраїнського конкурсу «Учитель року - 2018» (*Використання креолізованого тексту на уроках української мови та літератури як засіб формування ключових компетентностей учнів*); **Сігало Олена**, учитель української мови та літератури Комунальної установи Сумської загальноосвітньої школи I-III ступенів № 5, м. Суми, Сумської області (*Візуалізація як один із засобів підвищення якості мовно-літературної освіти*); **Муха Анна**, аспірантка кафедри фізики та методики навчання фізики СумДПУ імені А. С. Макаренка (*Теплий будинок*); **Лаврик Марина**, аспірантка кафедри педагогіки СумДПУ імені А. С. Макаренка, викладач Сумського національного аграрного університету (*Суми: великі пам'ятки маленького міста*); **Пономаренко Наталія**, аспірантка кафедри української мови і СумДПУ імені А. С. Макаренка, викладач української мови Машинобудівного коледжу Сумського державного університету (*Психолого-*

педагогічні аспекти роботи наукового наставника); **Levenok Inna**, postgraduate student Sumy State Pedagogical University named after A. S. Makarenko (*Culture of mentoring international students: Ukrainian and foreign experience*).

17 травня учасники конференції продовжили роботу під час секційних занять: «Інновації у докторській підготовці з освітніх / педагогічних наук: український, європейський та світовий досвід»; «Академічна культура й етика у вищій освіті: європейський, національний виміри»; «Наукова мовна культура; академічне письмо; архітектоніка різних жанрів наукового дискурсу»; «Академічна комунікація. Культура наставництва»; «Менеджмент академічних, освітніх проєктів»; «Академічна мовна особистість; академічне мистецтво»; «Формування основ академічної культури в закладах освіти»; «Актуальні проблеми досліджень у галузі лінгвістики, літературознавства»; «Актуальні проблеми досліджень у галузі інформаційних технологій, освіти».

Під час роботи конференції були представлені **наукові проєкти науково-дослідної лабораторії «Академічна культура дослідника в освітньому просторі»**, які реалізовані завдяки плідній співпраці з наступними факультетами та кафедрами: **кафедрою ЮНЕСКО «Неперервна професійна освіта ХХІ століття»** Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України «Наставництво в освіті дорослих» (**кер. Л. Лук'янова**, доктор педагогічних наук, професор, директор Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих член-кореспондент НАПН України); **кафедрою стилістики української мови** Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова «Українська мова у старших профільних класах» (**кер. Л. Мацько**, доктор філологічних наук, професор, дійсний член НАПН України); **кафедрою української мови та літератури** Донбаського державного педагогічного університету з проблем медіакомпетентності майбутнього учителя-філолога «Медіакультура вчителя» (**кер. О. Біличенко**, доктор наук із соціальних комунікацій, професор, завідувач кафедри); з **кафедрою культури української мови** Східноєвропейського національного

університету імені Лесі Українки; **Загальноукраїнським центром словникарства** Українським мовно-інформаційним фондом Національної академії наук України з питань підготовки до ЗНО з використанням лінгвістичних ресурсів УМІФ НАН України (кер. **М. Надутенко**, кандидат філологічних наук); **кафедрою базових і спеціальних дисциплін** Національного авіаційного університету з питань допрофесійної підготовки **обдарованої молоді** (кер. **О. Приходько**, кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач); **кафедрою української літератури та народознавства Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини** «Етнокультурна компетентність учителя»; **КЗВО «Дніпровська академія неперервної освіти»** «Організація курсів підвищення кваліфікації та фахової майстерності педагогічних та науково-педагогічних працівників»; **Харківський гуманітарний університет «Народна українська академія»** «Організація курсів підвищення кваліфікації та фахової майстерності педагогічних та науково-педагогічних працівників».

Не залишилися поза увагою **творчі проекти, які представили** Навчально-науковий інститут культури і мистецтв (кр. **О. Устименко-Косоріч**, доктор педагогічних наук, професор, директор): ансамбль скрипалів під керівництвом **Я. Петреску**, аспіранта кафедри образотворчого мистецтва, мистецтвознавства та культурології; Навчальна культура учня початкової школи (кр. **К. Діхнич**, аспірантка, член науково-дослідної лабораторії «Академічна культура дослідника в освітньому просторі» СумДПУ імені А. С. Макаренка); Навчальна культура учня (А. **Муха**, аспірантка кафедри фізики та методики навчання фізики); «Формування української мовнокомунікативної та ІКТ-компетентностей учнів» (учні 1 класу, учителі, директор Шосткинської спеціалізованої школи 1 ступеня № 13 м. Шостка **В. Балицька**; учні 1 класу, учителі, директор НВК «Гуцульщина» Рожнівський ліцей Івано-Франківської області **Радиш О. Ю.** координатор проекту, **Жук М. В.**, завідувач кафедри соціально-гуманітарної освіти, КЗ Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти).

На підсумковому засіданні учасники конференції обміркували основні напрямки роботи наступної Міжнародної конференції **«АКАДЕМІЧНА КУЛЬТУРА ДОСЛІДНИКА В ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРИ»**, яка відбудеться у 2020 році в Сумському педагогічному університеті імені А. С. Макаренка, розглянули рішення схвалення діяльність науково-дослідної лабораторії «Академічна культура дослідника Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка, розробку і впровадження в культурно-освітній простір вищої школи спеціальних (елективних) курсів з академічної культури. Статті учасників конференції, що пройшли експертизу, подати у збірнику науково-практичної конференції.